

Dosarul nr.2r-494/23
2-11045219-01-2r-14112023

Prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. V. Mînăscurtă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. N. Matveeva, G. Polivenco, A. Albu)

Î N C H E I E R E

27 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Vladislav Dodița, reprezentat de avocatul Oxana Eșanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „MAIB-Leasing” împotriva lui Vladislav Dodița cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 01 martie 2011 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Vladislav Dodița,

c o n s t a t ă:

La 19 noiembrie 2009, prin intermediul poștei (f.d.25), S.A. „MAIB-Leasing” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladislav Dodița, solicitând încasarea sumei de 15 289,04 euro, ce reprezintă diferența costului autoturismului, în rezultatul efectuării evaluării conform raportului de constatare tehnico-științific nr. 26/0209 H din 20 februarie 2009 și încasarea cheltuielilor de asistență juridică, în mărime de 2 500 de euro și a cheltuielilor privind taxa de stat, în mărime de 7 604, 29 de lei.

Prin hotărârea din 08 aprilie 2010 a Judecătoriei Ungheni, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „MAIB-Leasing” și s-a încasat de la Vladislav Dodița în beneficiul S.A. „MAIB-Leasing” suma de 15 289,04 euro, conform cursului oficial al BNM, la momentul încasării. S-a încasat de la Vladislav Dodița în beneficiul S.A. „MAIB-Leasing” cheltuielile de judecată, în mărime de 2 500 de euro, conform cursului oficial al BNM, la momentul încasării, cheltuielile privind citarea publică, în mărime de 100 de lei și taxa de stat în mărime de 7 604,29 de lei.

La data de 24 ianuarie 2011, Vladislav Dodița a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 08 aprilie 2010 a Judecătoriei Ungheni, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, restituirea cauzei spre examinare în prima instanță.

Prin încheierea din 10 februarie 2011 a Curții de Apel Bălți, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Vladislav Dodița împotriva hotărârii din 08 aprilie 2010 a

Judecătoria Ungheni și s-a acordat apelantului termen până la data de 01 martie 2011, pentru achitarea taxei de stat în mărime de 5 703 lei. S-a comunicat apelantului că, dacă nu va lichida neajunsurile menționate și nu va achita taxa de stat, cererea de apel va fi considerată nedepusă și va fi restituită cu toate actele anexate.

Prin încheierea din 01 martie 2011 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit cererea de apel depusă de Vladislav Dodița. S-a remis lui Vladislav Dodița cererea de apel cu toate actele anexate. S-a comunicat lui Vladislav Dodița că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași apelant, cu aceeași cerere de apel, împotriva aceleiași hotărâri, cu același obiect și aceleași temeuri, dacă a lichidat neajunsurile.

La data de 24 octombrie 2023, prin intermediul poștei (f.d.107), Vladislav Dodița, reprezentat de avocatul Oxana Eșanu, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 01 martie 2011 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, examinarea în regim prioritar, casarea integrală a încheierii contestate.

În motivarea recursului, s-a invocat că, prin încheierea instanței de apel din 01 martie 2011 i s-a îngădit dreptul la apărare, s-a încălcat principiul contradictorialității, egalității armelor, deoarece nu i s-au adus la cunoștință neajunsurile stabilite prin încheierea din 10 februarie 2011 și acordării posibilității de înlăturare a acestora.

La data de 20 februarie 2011 a părăsit teritoriul Republicii Moldova. Avocatul Victor Cojocari, avocatul său din acea perioadă, nu a fost înștiințat legal despre emiterea încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel, cu acordarea termenului pentru înlăturarea neajunsurilor. În cererea de apel era indicat expres ca toată corespondența să fie expediată către avocatului Victor Cojocari. Drept urmare, nu a cunoscut nici el și nici avocatul său, despre încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel și, în consecință, fiind în imposibilitate de a înlătura neajunsurile.

În condițiile în care există dubii în privința datei comunicării, generate chiar de emitentul actului, care, pe lângă modalitatea de comunicare prin fax, a utilizat și modalitatea comunicării prin poștă cu confirmare de primire, demonstrând astfel existența propriilor îndoieli cu privire la finalitatea transmiterii inițiale, acestea trebuie, în considerarea garanțiilor aferente dreptului la liberul acces la justiție și a principiului in dubio pro reo, să îi profite persoanei căreia actul îi era adresat. CtEDO, în mai multe rânduri, a statuat faptul că, obligația de comunicare a actelor de procedură, în cazul în care aceasta este prevăzută de legislația națională, se consideră a fi respectată și corespunzătoare garanțiilor oferite art. 6 § 1 CEDO, din momentul în care justițiabilul a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință de conținutul actului care urma să fie comunicat, iar obligația de probare a efectuării unei astfel de comunicări îi revine statului care o invocă. Curtea a reiterat, în mai multe cazuri, faptul că dreptul de acces la o instanță, principiul contradictorialității, precum și principiul egalității armelor, consacrate la art. 6 § 1 din Convenție, se aplică, de asemenea, în domeniul specific al comunicării actelor judiciare părților. O condiție sine qua non ca mijloacele prin care are loc comunicarea actelor procedurale civile către participanții la proces să treacă testul legalității, comunicarea să se considere efectuată în mod legal, cu respectarea tuturor garanțiilor dreptului la un proces echitabil, este ca aceste mijloace să asigure transmiterea și confirmarea actelor date și textului acestora nemijlocit și efectiv. Ținând cont de dezideratele expuse, pentru a putea asigura respectarea tuturor garanțiilor oferite de

art. 6 § 1 Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (CEDO), la etapa comunicării actelor de procedură civilă, momentul comunicării acestora trebuie să fie considerat a fi „momentul confirmării automate a recepționării actelor comunicate astfel”. Tehnologiile informaționale în domeniul expedierii și comunicării de fișiere prin intermediul adreselor electronice oferă o astfel de posibilitate tehnică, așa, încât expeditorul, la caz, instanța de judecată, să primească confirmarea faptului că actele procesuale expediate au fost recepționate, nu neapărat și citite de către destinatar.

Recurentul a afirmat că, instanța de recurs urmează să aprecieze acțiunile instanței de apel, care nu a ținut cont că, încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel nu a ajuns la destinatar, nu a luat cunoștință despre conținutul acesteia și nu a cunoscut efectiv despre existența acesteia, deși, în cererea de apel a indicat despre expedierea corespondenței avocatului. Astfel, încheierea din 01 martie 2011 a Curții de Apel Bălți este ilegală și pasibilă anulării. Instanța de apel i-a îngădit substanțial dreptul la apărare, a încălcat principiul legalității, contradictorialității, egalității armelor, art.6 CEDO. Încheierea instanței de apel afectează principiul echității procedurii civile și îngădește în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, contrar standardelor înserate în art. 6 CEDO.

Hotărîrea/încheierea judecătorească se consideră legală numai în cazul în care a fost pronunțată în deplină concordanță cu normele și principiile consacrate în legislația națională/internațională aplicabile litigiului dedus judecării și cu respectarea normelor procedurale civile.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului, prin scrisoarea dată cu 14 noiembrie 2023 (f.d.109).

La data de 24 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.114), S.A. „MAIB-Leasing” a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea respingerii recursului, ca fiind neîntemeiat și depus în afara termenului legal.

Studiind materialele cauzei civile, recursul declarat în raport cu normele de drept procedural, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui recursul declarat de Vladislav Dodița, reprezentat de avocatul Oxana Eșanu, împotriva încheierii din 01 martie 2011 a Curții de Apel Bălți, din motivele ce succed.

În contextul prevederilor art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, cererea de recurs a fost depusă de către Vladislav Dodița, reprezentat de avocatul Oxana Eșanu, împotriva încheierii din 01 martie 2011 a Curții de Apel Bălți (f.d.97-99).

În temeiul art. 425 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data pronunțării încheierii contestate, 01 martie 2011, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Art. 425 din Codul de procedură civilă, în redacția actuală, stipulează că, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Deși, legea prevede expres termenul de declarare a recursului, Vladislav Dodița, reprezentat de avocatul Oxana Eșanu, a depus cererea de recurs doar la data de 24 octombrie 2023, prin intermediul poștei (f.d.107), fără a solicita repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție identifică în textul recursului argumentele recurentului precum că nu a cunoscut despre încheierea emisă la 10 februarie 2011, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse împotriva hotărârii primei instanțe, deoarece nu i-a fost expediată nici lui și nici avocatului din acea perioadă, Victor Cojocari, deși, în cererea de apel indicase despre expedierea corespondenței avocatului. Prin încheierea din 01 martie 2011 a Curții de Apel Bălți, i-a fost încălcat dreptul la apărare și au fost încălcate principiile legalității, contradictorialității, egalității armelor, consfințite în legislația națională și internațională.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, criticile din recursul declarat vizează dezacordul cu încheierea din 01 martie 2011 a Curții de Apel Bălți, însă avocatul recurentului nici nu a indicat data, de fapt, a recepționării încheierii contestate și nici în textul recursului, nici separat nu a formulat o cerere cu privire la repunerea în termenul pentru declararea recursului. De altfel, nu a invocat nici normele de drept relevante repunerii în termen.

În context, urmează a fi învederate prevederile art. 116 alin.(1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Drept urmare, solicitarea de repunere în termen pentru îndeplinirea unui act de procedură este o prioritate a recurentului și nu poate fi soluționată, din oficiu, de către instanța de recurs. Repunerea în termenul de recurs putea fi soluționată doar în condițiile în care recurentul ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, însă la caz nu s-a solicitat repunerea în termen.

În altă ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că, recursul declarat împotriva încheierii din 01 martie 2011 a Curții de Apel Bălți, nu poate fi considerat a fi depus în termen, în condițiile în care, chiar dacă la materialele cauzei lipsesc confirmări ce ar atesta recepționarea de către recurent sau de către avocatul acestuia din acea perioadă a încheierii prin care s-a restituit cererea de apel, însă conform mențiunii efectuate în cererea depusă la data de 10 august 2023, către Judecătoria Ungheni, de către Alexandru Stavinschi, care acționa în numele și interesele lui Vladislav Dodița, în baza procurii eliberate, se atestă efectuarea copiilor din materialele cauzei la data de 24 august 2023 (f.d.73-78).

Subsecvent, dacă se admite faptul că, recurentul a aflat despre existența încheierii din 01 martie 2011 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit cererea de apel, doar la data de 24 august 2023, urmează a fi punctat faptul că recursul depus la data de 24 octombrie 2023, prin intermediul poștei (f.d.107), de către avocatul Oxana Eșanu, în interesele recurentului, a fost declarat cu omiterea termenului, fără a fi solicitată repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, avocatul Oxana Eșanu, acționează în interesele recurentului, conform mandatului avocațial seria MA nr. 1962314 din 20 octombrie 2023 (f.d.106), în baza împuternicirilor acordate de Alexandru Stavinschi, în baza procurii eliberate de Vladislav Dodița (f.d.103-105)

În sensul art. 111 alin.(3) din Codul de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În conformitate cu art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă declararea recursului de către Vladislav Dodița, reprezentat de avocatul Oxana Eșanu, în afara termenului legal stabilit de legiuitor, chiar dacă se ia în calcul începutul curgerii termenului de contestare de la data luării cunoștință de materialele cauzei, dată la care s-ar prezumă că a luat cunoștință și de încheierea din 01 martie 2011, existentă la dosar.

La caz, nu poate fi ignorat nici faptul că, recurentul a cunoscut despre litigiul în cauză, precum și de hotărârea primei instanțe, împotriva căreia, la data de 24 ianuarie 2011, a exercitat calea de atac-apelul.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CtEDO.

Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

De altfel, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe,

căroră li se subsumează și instituirea unor termene în interiorul căroră urmează a fi valorificate.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Art. 10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Din considerentele redată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Vladislav Dodița, reprezentat de avocatul Oxana Eșanu, împotriva încheierii din 01 martie 2011 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 269-270, art. 424 alin. (2), art. 426¹ alin.(1) lit. a), alin.(2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de Vladislav Dodița, reprezentat de avocatul Oxana Eșanu, împotriva încheierii din 01 martie 2011 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „MAIB-Leasing” împotriva lui Vladislav Dodița cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi